

Beste,

Naar aanleiding van een voorstel ingediend door stadbesturen van Ieper en Heuvelland, hadden we graag vanuit de Ieperse landbouwwaad zelf enkele voorstellen geformuleerd die vanuit de landbouwsector gedragen worden om stappen naar een betere waterkwaliteit te zetten. Om tot dit advies te komen zijn we vertrokken vanuit de doelstelling die de projecten Waterprotect en Robuuste waterlopen Westhoek initieel hadden :

SAMEN WERKEN AAN EEN BETERE WATERKWALITEIT STARTEND VANUIT DE BASIS.

We hadden graag met volgende vaststellingen gestart alvorens tot het eigenste advies te komen. De vaststellingen zijn géén vingerwijzing naar om het even wie ook. We vertalen enkel wat er op het terrein gehoord wordt.

- Het project Robuuste waterlopen Westhoek (Waterlandschap) is weinig bekend onder de landbouwers
- Er zijn reeds meerder voorstellen geformuleerd door de landbouwers, weinig voorstellen kregen opvolging of draagkracht of werden simpel weg “vergeten “. Er is daarom nood aan een vertrouwenspersoon die de link vormt tussen veld en bureau. Er is reeds een “karrenvracht“ aan vertrouwenspersoon, adviseurs of contactpersonen gepasseerd die telkens weer het vertrouwen van de boer te velde moeten winnen. De opmerking komt steeds terug dat vele projectmedewerkers weinig voeling hebben met de landbouw en zich zelfs niet kunnen inleven hoe een hedendaagse landbouw eruit ziet.
- De impact van de eigen bedrijfsvoering op de gewasbeschermingsmiddelen in het water of erosie blijft een ver van mijn bed show. Maar ook de praktijkkennis en dus de durf om het anders aan te pakken blijft een drempel.
- De inspanningen die gebeuren door enkelingen zijn onderbetaald. Te veel energie (arbeid/tijd) voor te weinig resultaat.
- Er is een diepe vrees dat het spook van de Groen Hoofdstructuur terug tevoorschijn komt, waarbij de economische activiteiten van menig landbouwbedrijf onder druk komen te staan.

Met weemoed kijken we terug naar de beginperiode van Waterprotect waar in alle openheid kon gedebatteerd worden, zonder vingerwijzing. Waar ideeën werden aangebracht, infovergaderingen werden gegeven, samen gezocht werd naar mogelijke oplossingen. Ieder deed zijn duid in het zakje, van landgebruiker over fytoleverancier, naar gewasbeschermingsproducent tot onderzoekscentrum ..

Het lijkt allemaal wat verwaterd Het Corona-tijdperk zal er waarschijnlijk ook geen goed aangedaan hebben.

Na de intro graag onze kijk op een vernieuwde aanpak voor een betere waterkwaliteit. Breed gedragen door de landbouwsector met als doel om een snel en toonbaar resultaat te behalen.

Een aanpak die bij correcte uitvoering tot spectaculaire resultaten leidt waarbij de aandacht wordt gelegd op puntvervuiling en erosie/afspoeling. Resultaten die bevestigd worden door de Water Academy van Bayer Forward Farming terug te vinden via deze link : [Bayer Crop Science België](#)

Voorgestelde maatregelen te verbetering waterkwaliteit en waterkwantiteit

PUNTVERVUILING

- Vulplaatsen : sproeier enkel vullen bij officiële vulplaatsen of privé wateropslag die niet verbonden zijn met openbare waterlopen. Voorzie voldoende van dergelijke vulplaatsen zodat de te overbruggen afstanden niet zo groot worden. Kies de locaties samen met landbouwers en loonwerkers actief in het gebied. Overwegen om aanbod leidingwater te voorzien door De Watergroep als vulwater en hou dit administratief-vrij.
- Spoelplaatsen: Het inrichten van OPENBARE spoel en reinigingsplaatsen bij toeleveranciers van de landbouw in het gebied (Fytohandelaar, machineverdelers, ..) . Doel: het veilig wegwerken van sproeioverschotten, controle werking sproeier voor en na herstel . Overwegen om deze ook open te stellen voor reiniging particuliere rugsproeiers. Meestal vinden particuliere overschotten de weg naar de rioleren bij gebrek aan alternatief.
- Uitwendige reiniging : Mogelijkheid aanbieden om de uitwendige reiniging van de sproeier te laten gebeuren in een industriële truckwash (of dergelijke) of verplicht afspoelen op een waterdoorlatende ondergrond die niet in rechtstreeks contact staat met een waterloop . Eventueel kan de uitbouw van de mobiele carwash van Inagro ook optie zijn.
- Verpakking : Dringend aan te pakken door de producent ! Verlies van dop of sealing in de waterloop kan grote gevolgen hebben voor de waterkwaliteit.
- Opzetten van een alarm/meldingssysteem bij calamiteiten.
- Fyto-leverancier/adviesverlener: Terug méér betrokkenheid in het project van de fyto-leveranciers en adviesverleners. Sensibiliseren en bewustmaken van eventuele foute toepassingen en de gevolgen ervan. Ook zij hebben hier baat bij met betrekking tot erkenningen gewasbeschermingsmiddelen.

EROSIE BEPERKEN (Run off beperken)

- Bufferstroken en de bestaande demomaatregelen erosie blijven een deel van de oplossing van de erosie problematiek, op vrijwillige basis weliswaar.
- Blijvend grasland : mogelijkheid om ook de demomaatregel bufferstrook toe te passen op blijvend grasland. Dit kan een meerwaarde betekenen voor de instandhouding van het areaal en de beste oplossing tegen erosie !
- Koolstof-gehalte : ondersteunende maatregelen voor verhogen C-gehalte. Ondersteuning demomaatregel “inwerken stro” eventueel uitbreiden met stalmeest of houtsnippers. Win=win voor bodem, boer, beek. Uitbouw kennisondersteuning op maat !!!!!
- Machinepool Waterlandschap : Oprichten machinerie in het gebied. Nadruk leggen op ploegloos, gewasbeschermingsarm, precisiecultivators (omschakeling bio),mechanische onkruidbestrijding, ea . Kortom machines die erosie beperken en afspoeling van gewasbeschermingsmiddelen verminderen. Voorbeelden van aanwezig machines kunnen zijn: erosieploeg (niet-kerende grondbewerking); klepelmaaier (mechanisch vernietigen groenbedekker en perceel randen, onderhoud bufferstroken); schijveneg (mechanisch vernietigen groenbedekker); precisiecultivators (terugdringen gebruik gewasbeschermingsmiddelen en niet-kerende bodembewerkingen); wiedege en schoffelmachines , eventueel onkruidbrander (onkruidbranden, loofdoding aardappelen).

Samenwerking met werktuigconstructeur en/of lokale verdelers kan aangewezen zijn . Eenmaal de machines uit geprobeerd én goedgekeurd worden door gebruiker, kan eventueel overgegaan worden tot aankoop. Win = Win voor landbouwer, beek, bodem en lokale verdelers.

- Erosiedammen : aanpak om deze te plaatsen moet vlugger en eenvoudiger. Probleempunten opsporen en aanpakken in samenspraak met landgebruiker.
- Onderhoud waterlopen aanpakken. Bij het reinigen van de waterlopen in de winter wordt heel wat slib weggevoerd met het stromend water. Gerichte aanpak om dit te voorkomen (vroeg/later tijdstip of in drogere periodes ?)
- Stroomopwaarts: watersnelheid vertragen !!!
- Kennisopbouw door externe begeleiding en faciliteren van leermomenten met de boeren, door de collega-boeren (in gebied en nabije omgeving) zodat geleerd wordt van elkaar.

WATEROPSLAG

- Peil gestuurde drainage. Evenwel worden de mogelijkheden met peil gestuurde drainage in het gebied ingeschat als eerder beperkt. Op het moment van dit schrijven zijn BDB en Vito gestart met de opmaak van een kansenkaart voor de peil gestuurde drainage. Ook Inagro is betrokken bij de opmaak van deze kaart. Er wordt verwacht dat deze kaart in de zomer of het najaar van 2022 in een bèta-versie beschikbaar zal zijn. Als blijkt dat peil gestuurde drainage in het gebied kansrijk is voor een aantal percelen, dan kan er samen met de betrokken landgebruiker(s) bekeken worden wat mogelijk is.
- Organisatie ruimen slibdepot Dikkebus Vijver . Landgebruikers kunnen een deel van het slib terug ophalen om hun perceel hoeken terug aan te vullen. Doorheen de jaren ontstaan hier een niveauverschil door het ploegen dmv “ het inzetten “ en “ wegrijden “ van de grond. De vrij gekomen ruimte kan terug gebruikt worden als spaarbuffer, gevoed met overtollig winterwater van de Kleine Kemmelbeek of bij grote neerslag in de zomer. Het onderzoeken van de winst die de aanleg van een slibvang op de Kleine Kemmelbeek die periodiek geruimd wordt oplevert en daardoor misschien de vijver minder snel volloopt.
- Mogelijkheid onderzoeken om op de terreinen van de kazerne een grote wateropslag voor landbouw in te richten die gevoed wordt met overtollig winterwater. Deze kan via een leidingnetwerk verbonden worden met andere publieke bekkens(Vlamertinge, Poperinge, geruimd slibdepot Dikkebus Vijver. Dit wateraanbod kan dan de basis zijn voor het voeden van een landbouwwaterleiding die de sector in de ruimere streek van water voorziet. Voor de verder uitwerking van dit idee kan het consortium ongetwijfeld bogen op de ervaring die Vlakwa-Inagro heeft opgedaan bij de uitwerking van het project Ardo-Inero.
- Buffering van winterwater wanneer die overvloedig beschikbaar is, lijkt een evidentie ! Het is evenwel een zorg van de sector dat deze buffering op een efficiënte manier gebeurt en mét duidelijke afspraken rond waterbeschikbaarheid voor de sector (ook in droge periodes) achteraf.

WATERKWALITEIT IS EEN ZORG VAN IEDEREEN

- Het blijft aangewezen om ten allen tijden te blijven sensibiliseren, adviseren en informeren tot vervelens toe. Iedere inwoner of gebruiker in het gebied draagt een verantwoordelijkheid, zowel op professioneel, privé of overheidsdomein. Kleine fouten kunnen vergaande gevolgen hebben voor waterinname . Terug informeren via landbouwpers

en korte interacties op vergaderingen (professioneel), stadmagazines (burger) of infoborden langs waterlopen (recreanten) .

- Versnelde aanpak gescheiden riolering in het buitengebied => Niet enkel landbouw heeft verantwoordelijkheid ook huishoudens, horeca, recreatie, ... maken deel uit van de boerenbuiten.

POSITIEVE BEELDVORMING

- Organiseer een jaarlijkse wedstrijd DUURZAAM BEDRIJF onder de landbouwers in de regio (en daarbuiten?) op vrijwillige basis. Beoordeling kan gebeuren door het toepassen van demomaatregelen, toepassen van erosie bestrijdende teelttechnieken, inplannen van kleine landschapselementen, waterbesparende toepassingen, energiebesparende maatregelen, duurzame uitbating, Landbouwers hebben nood aan een positieve beeldvorming. De sector staat enorm onder druk momenteel en heeft een boost nodig. De winnaars of deelnemers aan de wedstrijd kunnen een voorbeeld en uitgangbord vormen voor hun collega's. De mogelijkheid onderzoeken of WESTTOER eventueel voor naturaprijzen kan zorgen. Ook zij hebben baat bij een toeristische streek waar het aangenaam vertoeven is en die eco-economische uitgebaat wordt.

We zijn er ons van bewust dat onze voorstellen een hele boterham zijn, zeg maar een broodmand. Twee jaar terug zijn we gestart met de Ieperse landbouwwaad met als doel :

Op een positieve manier de landbouw in beeld brengen en samenwerken waar nodig.

Met spijt moeten vaststellen dat we meestal gepasseerd worden en samenwerking zeer moeilijk verloopt, niet tegenstaande onze oprechte bedoelingen.

De Ieperse landbouwwaad staat te popelen om mee te helpen lijnen uit te stippelen, zodanig dat een economische, duurzame landbouw mogelijk blijft mét de nodige rechtszekerheid.

We zijn er ons ook van bewust dat wij niet de vertegenwoordigers zijn van de landbouwers uit het gebied en dat bovendien de meeste onder ons enkel buiten het gebied percelen bewerken. Maar net dit gegeven laat toe dat we met een andere bril naar de kansen en mogelijkheden in het gebied kunnen kijken, maar vanuit de bril van de sector. Het is nu aan het projectteam om met deze voorstellen aan de slag te gaan met de landgebruikers IN het gebied en MET de sector.

We horen graag uw reactie op onze voorstellen en zijn ten allen tijde bereid om onze standpunten nader toe te leggen .

Namens de voltallige Ieperse landbouwwaad,

PHILIP FLEURBAEY

Voorzitter landbouwwaad

